

Kunnu spara 19 mill. kr. um árið

— leggja 50 skip um til at brúka fuelolju

Føroyska samfelagið kann spara góðar 19 mill. kr. árliga, um 50 fiski- og farmaskip leggja um til at brúka lætta fuelolju.

Hetta er eitt av úrslitum, sum ein arbeiðsbólkur er komin til. Arbeiðsbólkurin varð settur av landsstýrinum nakað herfyri og var hansara uppgáva at kanna og koma við tilmælum um tað mest skynsamligastu nýtslu av brennigölu í okkara fiski- og farmaskipflota. Nú er tilmælið liðugt og sent landsstýrinum.

Niðurstøðan hjá arbeiðsbólkinum er, at tað tekniskt væl letur seg gera at umleggja eini 50 skip til fuelolju 200 sek. R. og mælt verður landsstýrinum til at stuðla skipunum í at leggja um. Mælt verður eisini til, at umleggingin fer fram eftir íslenskum mynstri.

Tað eru teir hækkingar oljuprísirnar, sum hava fingið landsstýrið at seta ein arbeiðsbólk at kanna, hvussu kann sparast hjá skipunum.

Nógv kann sparast

Eftir tilmælum at døma, ber til at spara rættliga fitt av peningi. Í 1978 brúktu føroysk skip 70.000 tons av olju og var kostnaðurin tilsamans 125 mill. kr.

Arbeiðsbólkurin metir, at tað ber ongantíð til at umleggja øll skip til at nýta ta munandi bligari

fueloljuna, men kunnu t.d. 30.000 tons av oljunýtsluni verið fuelolja, hevði hetta havt við sær, at skipini spardu góðar 10 mill. kr. og landsstýrið 9 mill. kr.

Arbeiðsbólkurin hevur kannað motortypurnar og oljunýtsluna hjá hvørjum skipi í flotanum og hevur valt út 50 skip, sum hann metur, eru eignað til at nýta fuelolju.

Meira viðlíkahald

Í tilmælum er greinað út, hvat kreivst fyri at leggja um til aðra olju, og hvussu hetta kann gerast. M.a. verður víst á, at roknast má við, at nýtslan av eykalutum til motorin fer at økja við 10% av tí núverandi nýtsluni m.a. til ventilar, stempulringar v.m.

Eykaviðlíkahaldið má roknast við at verða økt við 10-15%, tí við gassolju er hetta viðlíkahald rættliga lítið.

Mett verður, at tann mest týðandi liður, tá ið koyrt verður við tungolju, er maskinmeisterin, og tí er neyðugt, at maskinfólkið er væl útbúgvið og bert hevur maskinuna at hugsa um.

Eftirútbúgving

Her sigur arbeiðsbólkurin, at ein ávis eftirútbúgving, hvar dentur verður lagdur á nýtslu av fuel-olju í dieselmotorum átti at fingist í lag og verið stuðlað av Føroya landsstýri.

Sjálv útgerðin, fyri at kunna nýta tungoljuna, verður nøkumlunda tann sama fyri allar motorarnar, tó hevur arbeiðsbólkurin hildið tað verið rætt at skilja ímillum skipini:

1. Tey, sum royna undir Føroyum og Íslandi, har ikki er neyðugt við hita í tangunum.

2. Langfaraskip, sum kanska koma í kaldan sjógv, her neyðugt er við hita um súgviræði hjá botntangum, og eisini um bunkrað verður úttanlanda, vil bólkurin meta, at tað verður neyðugt við »viscosimetri«.

Kostar um 1/2 mill.

at leggja um

Hvat viðvíkur kostnaðinum fyri at leggja um til fuelolju, hevur arbeiðsbólkurin flokkað skipini í tveir bólkur:

1. Skip, ið royna undir Føroyum og Íslandi, og sum bunkra í Føroyum, her verður kostnaðurin fyri umleggjan mettur til 400-500.000 kr.

2. Langfaraskip, sum koma í kaldan sjógv, og sum koma at bunkra úttanlands, har verður mælt til, at tey eyka fáa varmakappa á súgvir frá botntangum og ísett viscosimetur. Umleggingarkostnaðurin fyri hesi skip verður mettur til 500-600.000 kr.

Roknast má við, sigur arbeiðsbólkurin víðari, at tey flestu skipini skuldu kunnað vunnid íleguna inn aftur uppá 1-1 1/2 ár.

Raksturinn av 150 røktarheimsplássum:

Fer at kosta millum 10 og 30 mill. kr.

— segði Jógvan Sundstein, løgtingsmaður, á panelfundi um ellis- og røktarheim

— Tað fer at kosta millum 10 og 30 mill. kr. í rakstrarútreiðslum at skula hýsa teimum umleið 150 fólkunum, sum í dag hava fyri neyðini at koma á eitt røktarheim. Ein útbýgging á røktarheiminum fer tó at spara samfelagnum nógvan pening, tí í dag hava sjúkrahúsini eitt rættliga stórt tal av røktarsjúklingum liggjandi.

Soleiðis tók løgtingsmaðurin og formaður í sosiala nevnd løgtingsins, Jógvan Sundstein til orða á einum panelfundi um ellis- og røktarheim, sum varð hildin í Havn í seinastu viku.

Hann visti á, at afturat vakstrarútreiðslunum kemur kostnaðurin av at skula byggja fleiri institutiónir. — Vit eiga at gera okkum sjálvum greitt, um vit hava ráð, og um vilji er til at gjalda kostnaðin av at geva teimum gomlu og sjúku ta røkt, sum teimum tørvar.

Skulu hava møguleika at koma á institutión

Umleið 80% av okkara gomlu hava møguleika at búgva heima, har tey kunnu fáa hjálp frá familju og heimahjálpi. Men hvussu við hinum 20%, spurdi Jógvan Sundstein!

Hann helt, at vit eiga at geva hesum fólki møguleika at koma á eina institutión. Uttan mun til um vit byggja ellis- ella røktarheim, so eiga tað at vera smærri stovnar, ið liggja í nánd

av, har tey gomlu hava búð frammanundan.

Hvat viðvíkur ætlanini at útbýggja á røktarheiminum, so skal eitt ellis- og røktarheim byggjast í Klaksvík og eitt í Eysturoynni. Tað er brúk fyri einstøkum stórrum institutiónum. Hesar haldi eg, at vit eiga at byggja í samband við verandi sjúkrahús.

Men hvat viðvíkur útbýggingini í Eysturoynni, helt Sundstein, at vit her eiga at byggja fleiri smærri heim. Hetta verður bligari at byggja, og raksturinn verður eisini minni. Eitt røktarheim manglar eisini í Suðurstreymoy. Í dag er ein røktardeild í tilnýti til Landssjúkrahúsið, men tað haldi eg ikki vit kunnu kalla fyri eitt røktarheim, segði Sundstein.

Onnur tilboð

Hann helt, at tað eiga eisini at vera onnur tilboð til tey gomlu. Eitt nú vardar íbúðir. Eisini kunnu stór og góð hús úti á byggunum brúkast til íbúðir hjá fleiri goml-

um fólki. Tað verður eisini nógv bligari, enn at skula hava tær stóru institutiónirnar.

Jógvan Sundstein helt fyri, at fólk, sum búgva heima, eisini mugu hava møguleika at koma til umlættingar, eitt nú tá umstøðurnar heima ikki eru av teimum bestu.

Í eini viðmerking til innleggjið hjá Vilhelm Johannesen, har hesin segði, at figgarliga býtið millum kommunurnar og landið átti at verið broytt, segði Jógvan Sundstein, at hetta kundi gerast á tann hátt, at útreiðslurnar hjá kommununum til almannamál verða býttar út til kommunurnar á sama hátt sum allar aðrar almennar útreiðslur, nevniliga út á allar kommunurnar í landinum í mun til fólkatal og skattainntøku. Tá hevði býtið verið meira rættvist.

Vilhelm Johannesen tók undir við hesum og segði, at vit eiga at koma til tað, at kommunurnar rinda eftir evni og nýta eftir tørv.

Spara 36%

Arbeiðsbólkurin ger eisini nakrar metingar í samband við oljuprísirnar. Prisurin fyri gassolju í dag nærkast 1800 kr. fyri tonsi. Um møguleiki so stætt er at brúka lætta fuelolju, kunnu skipini tá spara 36%. Landskassin letur í dag 518 kr. í studningi/tons av gassolju, ið

brúkt verður av skipunum. Seta vit hetta forbrúk til 70.000 tons/ár, verður hetta í studningi pr. ár góðar 36 mill. kr.

Arbeiðsbólkurin sigur víðari, at um vit nú hugsa okkum, at eitt skip, ið brúkar 1000 tons av gassolju/ár, hetta er eitt miðaltal fyri ein ísfiskatrolara/ár, kundi farið yvir til

at brúkt fuelolju, sæst at hetta hevði spart skipinum 644.000 kr./ár.

Fyri landskassin vildi studningurin eftir galdandi lóg verið 518.000 kr., um gassoljan varð brúkt. Hesin studningur kundi, eftir galdandi lóg, farið niður frá 518.000 kr. til 217.000 um fuelolja varð

Framhald á síðu 12